

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler: Liv Ramskjær
Direkte tlf.: 23 11 75 00

Vår ref.: 07/678-
Deres ref.:

Vår dato: 21.02.2008
Deres dato: 30.11.2007

Høring - Forslag til ny lov om dyrevelferd

Kultur- og kirkedepartementet har i brev av 30.11.2007 bedt ABM-utvikling innhente synspunkter på høringsutkastet fra Landbruks- og matdepartementet til ny lov om dyrevelferd fra museer som har dyrehold.

Flere norske museer har dyr i forbindelse med temporære tiltak eller som del av sin faste virksomhet innen dokumentasjon, forskning og formidling. Flere friluftsmuseer og bygdetun holder husdyr hele året eller i sommersesongen. Noen større museer har egne dyr og røkttere, mens andre "låner" eller disponerer dyr for kortere perioder. I disse tilfellene er det ofte de profesjonelle røkterne som har ansvar for dyrene. Bogstad Gård samarbeider for eksempel med Friluftsetaten i Oslo kommune som har ansvar for dyreholdet. Dyrene gir liv til museumsmiljøene og er blant annet med på å vedlikeholde kulturlandskapet og vise tradisjonelle driftsformer, slik dyreholdet ved bl.a. Maihaugen og Jærmuseet er eksempler på.

Dyrehold er med andre ord en viktig del av museumsvirksomheten og blir benyttet i forsknings-, informasjons- og undervisningsarbeid og som kilde til opplevelse.

De fleste museene ABM-utvikling har vært i kontakt med mener lovforslaget ser greit ut og har ingen spesielle kommentarer til det. I en kommentar påpekes det fra Maihaugen at det kan se ut som husdyrhold fra "den gamle garden" i betydning nærhet mellom mennesker og dyr, er holdt høyt i hevd. Det er denne modellen Maihaugen arbeider mot i og med at museet har eldre norske dyreraser og drifter gården på Maihaugen etter driftsmodell fra ca. 1890. Den samme type drift formidles på Øygarden der denne type gardsdrift fungerer godt gjennom sommersesongen. Det understrekes fra Bogstad Gård at høy dyretrivsel er viktig da det også gir grunnlag for hyggelige besøk.

ABM-utvikling har også forespurt museer med store akvarier og formidling av fisk. Av disse har særlig Norsk Skogmuseum lang erfaring. Akvariet ved Norsk Skogmuseum er Norges største ferskvannsakvarium. Det åpnet i 1979 og har snart vært i drift i 30 år. I tillegg har museet en fiskedam ute på Prestøya som ligger i umiddelbar nærhet til Glomma. Museets utsetting av settefisk i denne dammen og innfangning av levende fisk er områder som omtales i høring – forslag til ny lov om dyrevelferd.

Norsk Skogmuseum har følgende kommentarer til høringsutkastet:

” 1)Utsetting av fisk i fiskedammen

Norsk Skogmuseum setter hvert år ut settefisk til ulike fiskeaktiviteter vinter og sommer. I henhold til våre retningslinjer har vi et behov for en arena for å spre kunnskap og interesse om friluftsliv og fiske. Med en pedagogisk tilrettelegging lærer skoleelever og vårt øvrige publikum om praktisk fiske og friluftsliv. På denne måten ønsker museet å bygge gode og sunne holdninger til fiske og friluftsliv gjennom praktisk deltagelse og informasjonsarbeid.

Kapittel 4.6 Jakt, fangst og fiske på dyr som holdes

Punkt 4.6.1 Gjeldende rett

”For fiske i fritidsanlegg, er det etablert retningslinjer for både holdet og selve utøvelsen av fiske

Punkt 4.6.2 Departementets vurdering og forslag

”Det foreslås å innføre en hjemmel til å kunne gi forskrifter om jakt, fangst og fiske på dyr som eies eller på annen måte holdes i menneskers varetekt.” ”Det vil være behov for ulike regler tilpasset den enkelte aktivitet. En slik nærmere regulering hører naturlig hjemme i forskrift. Dagens retningslinjer for fiske i fritidsfiskeanlegg, er bestemmelser som naturlig vil bli hjemlet i denne bestemmelsen.

”Jakt, fangst og fiske er aksepterte metoder for høsting av ville dyr. Dette innebærer imidlertid ikke at man uten videre skal åpne for jakt og fangst på dyr som finnes naturlig i vill tilstand, men som er oppdrettet og holdes i fangenskap. Dersom man dretter opp en vill art for senere å jakte, fangste eller fiske på denne, må dette skje gjennom en faglig og etisk vurdering av de ulike hensyn. Det vil være naturlig i denne sammenheng å stille særskilte krav til både holdet og jakten, fangsten eller fisket. Dyr som holdes i fangenskap vil ofte ikke ha samme muligheter som ville dyr til å unnsnippe i en jakt-, fangst eller fiskesituasjon, noe det bør tas hensyn til ved vurdering av slik jakt, fangst eller fiske og hvilke kriterier som skal gjelde.

I fiskedammen ved Norsk Skogmuseum slipper fisken ut fordi fiskedammen blir oversvømt flere ganger i året. Dermed kan vår utsetting av fisk sees på som en form for fiskekultivering av Glomma og ikke som en lukket fiskedam hvor fisken ikke kan slippe ut.

”Når man har påtatt seg et ansvar for dyr, har man også påtatt seg en plikt til å avslutte livet til dyrene på en akseptabel måte som ikke utsetter dyrene for unødig lidelse. Slik avlaving skal imidlertid ikke kunne skje vilkårlig, men gjennomføres i henhold til fastsatte rammer/kriterier for utøvelsen.”

Å lære elevene å avlive fisk på en akseptabel måte, og som ikke utsetter dyrene for unødig lidelser, har vært en viktig rettesnor under våre fiskeaktiviteter. Å ikke kunne videreføre et fiske med utgangspunkt i fiskedammen mener Norsk Skogmuseum vil medføre en betydelig forringelse av vårt aktivitetstilbud. Samtidig vil begrensninger med hensyn til å drive et realistisk fiske frata oss muligheten til å drive en målrettet og holdningsskapende formidlingsaktivitet.

Vi mener således at det er avgjørende at det etableres unntaksbestemmelser i lov og/eller forskrift som sikrer at vårt opplæringsfiske kan opprettholdes.

4.7 Utsetting av dyr i naturen

4.7.2 Departementenes vurdering og forslag

”Ut fra velferdsbetraktninger, er det viktig å stille krav til utsetting i naturen av dyr fra dyrehold, enten disse settes ut på land eller i vann. Det foreslås derfor å lovfeste et generelt krav om at utsatte dyr skal ha gode muligheter for å tilpasse seg det nye miljøet.

Utsatte dyr kan ha vanskeligheter med å finne mat å skjul og tilpasse seg klimaet/vannmiljøet. Dyr som holdes har ulik domestiseringsgrad, men uavhengig av dette vennes de gradvis til nærvær av mennesker og en mer beskyttet tilværelse enn dyret ville hatt i viltlevende tilstand. Dyr som slippes fri, utsettes på denne måten for en stor omstilling.

Bestemmelsen gjelder alle former for utsett, og det må foretas en skjønnsmessig vurdering i hvert tilfelle hvor blant annet formålet med utsett vil være av betydning.

Formålet med å sette ut fisk i fiskedammen er å formidle og spre kunnskap om friluftsliv og fiske gjennom praktiske aktiviteter.

2)Innfanging av viltlevende fisk til akvariet:

Norsk Skogmuseum har ca. 25 ulike fiskearter og er avhengige å fange inn viltlevende fisk til vårt akvarium. Vår innlandsfiskeavdeling viser hvordan mennesker har brukt ulike fiskearter til mat opp gjennom tidene. I akvariet kan publikum studere disse fiskene på nært hold og i levende live. Dette tilbudet vil bli betydelig redusert hvis vi ikke får lov til å hente inn viltlevende fisk.

Kapittel 5.2 Innfanging av viltlevende dyr

Punkt 5.2.2 Departementets vurdering og forslag

”Departementet foreslår å forby innfanging for å håndtere eller holde viltlevende landdyr og sjøpattedyr. Det åpnes samtidig for å gi unntak gjennom forskrift”.

”Departementene legger til grunn at det bør føres en restriktiv praksis når det gjelder tillatelse til innfanging av viltlevende dyr til dyrehold, enten det gjelder dyreparker, forsøksdyravdelinger eller andre formål. Unntak forutsetter derfor en grundig avveining mellom hensynet til dyrene og behovet for å fange inn og holde slike dyr. I denne sammenheng skal kunnskap om den enkelte arts behov og atferd tillegges vekt.

Norsk Skogmuseum mener at snart 30 års bred erfaring og kunnskap om hver enkelt arts behov og atferd bør vektlegges ved en søknad om unntak fra eventuelle nye forskrifter, som kan legge begrensninger på museets muligheter til å opprettholde denne aktiviteten.”

ABM-utvikling har valgt å gjengi kommentarene fra Norsk Skogmuseum med teksthenviisningene til lovforslaget for å beholde nærheten mellom lovforslag og kommentarer.

ABM-utvikling mener det er viktig at norske museer fortsatt kan benytte dyr i sin formidling og håper dette fortsatt vil være mulig med en ny dyrevernlov. Vi deltar gjerne sammen med museene i en debatt rundt etiske problemstillinger knyttet til dyrehold ved museene.

Med vennlig hilsen

Randi Ertesvåg
avdelingsdirektør

Liv Ramskjær
rådgiver